

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7Co/15/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0021205508
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Maruščák
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2022:0021205508.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Maruščáka a členov senátu JUDr. Denisy Novotnej Mlinárscikovej a JUDr. Martina Kolesára v právnej veci navrhovateľky A. B. C. nar. XX.X.XXXX, bytom D. E. XX/XX F. G., zastúpenej JUDr. Andrejom Molnárom, advokátom, Majlátha 14, Kráľovský Chlmec proti manželovi (povinnému) C. C. nar. XX.X.XXXX, G. X, G. H., zastúpenému JUDr. Henrietou Hirjakovou, advokátkou, Námestie Osloboditeľov 1, Michalovce v konaní o určenie manželského výživného, o odvolaní povinného proti rozsudku Okresného súdu Michalovce č. k. 23Pc/53/2021-50 zo dňa 12.5.2022 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvej inštancie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Preskúvaným rozsudkom súd prvej inštancie zaviazal povinného prispievať navrhovateľke na jej výživu manželským výživným v sume 100 Eur mesačne s tým, že jej priznal manželské výživné za obdobie od 8.12.2021 do 12.4.2022 v celkovej sume 416,40 Eur, ktoré povolil manželovi splácať v štyroch mesačných splátkach s výškou jednej mesačnej splátky 104,10 Eur, ktoré je manžel povinný platiť k rukám manželky do 15. dňa v mesiaci s tým, že nezaplatením čo i len jednej splátky sa stáva splatné celé výživné. Vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Svoje rozhodnutie založil na zistení, že účastníci konania uzavreli manželstvo dňa 18.7.2020, ktoré bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Michalovce v konaní pod sp. zn. 2P/152/2021 zo dňa 29.3.2022, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 12.4.2022. Manželia nežijú v spoločnej domácnosti, manželka s dvomi maloletými deťmi žije v spoločnej domácnosti so svojou mamou a povinný žije v spoločnej domácnosti so svojimi rodičmi a maloletou sestrou s tým, že na dve maloleté deti pochádzajúce z manželstva prispieva sumou 80 Eur mesačne na každé dieťa. Navrhovateľka poberá len rodičovský príspevok v sume 378 Eur a rodinné prídavky na dve maloleté deti 51 Eur a matke prispieva na bývanie sumou 150 Eur. Jej skutočné náklady na bývanie sú platby OSBD Trebišov 160 Eur, koncesionárske poplatky 4,64 Eur, elektrina 55 Eur, poplatok za komunálny odpad ročne za 3 osoby 53,98 Eur a náklady na mobilný telefón 32 Eur. Príjem matky (navrhovateľky) je 500 Eur s tým, že navrhovateľka zabezpečuje celodennú starostlivosť dvom maloletým deťom, je preto vylúčené, aby sa zamestnala.

3. Povinný bol zamestnaný do 31.12.2021 s príjmom 692 Eur s tým, že nepreukázal, akým spôsobom došlo u neho k ukončeniu pracovného pomeru. Od 10.1.2022 je povinný evidovaný ako nezamestnaný s tým, že jeho mesačné výdavky predstavujú výživné na dve maloleté deti 160 Eur, strava 100 Eur, oblečenie 30 Eur, obuv 20 Eur, hygienické potreby 10 Eur, lieky 10 Eur, príspevok rodičom na bývanie 150 Eur, mobil 37 Eur, internet 18 Eur a televízia 12 Eur.

4. Následne s poukazom na ust. § 71 ods. 1, § 75 ods. 1 a § 77 ods. 1 Zákona o rodine uzavrel, že návrh navrhovateľky je dôvodný, keďže táto nemá možnosť zamestnať sa a navýšiť si príjem a jej jediným príjmom je rodičovský príspevok 378 €, čo v porovnaní s príjmom povinného (692 €) nemôže predstavovať rovnakú životnú úroveň manželov. Keďže povinný nepreukázal, akým spôsobom ukončil posledný pracovný pomer, súd vychádzal z potencionálneho príjmu 692 Eur. Priznané manželské výživné v celkovej výške 416,40 Eur povolil povinnému splácať v štyroch mesačných splátkach pod stratou výhody splátok.

5. Proti tomuto rozsudku včas v zákonnej lehote podal odvolanie povinný, ktorý ho žiadal zrušiť ako nezákonný. Vytykal súdu prvej inštancie nesprávne skutkové zistenia na základe vykonaných dôkazov a nesprávne právne posúdenie veci a poukázal na to, že po odchode navrhovateľky zo spoločnej domácnosti v októbri 2020 jej pomáhal a prispieval deťom na Vianoce nad rámec výživného. Navrhovateľka navštevovala psychiatrickú ambulanciu a užívala lieky, ale aké, nevie uviesť. Riadne prispieval na maloleté deti a uhrádzal aj zaostané výživné a v období, za ktoré bol zaviazaný na manželské výživné, býval v spoločnej domácnosti s rodičmi, kde prispieval na úhradu nákladov v domácnosti. V tomto období teda nebyval s navrhovateľkou a netvorili spoločnú domácnosť, jeho životná úroveň bola nízka, bol nezamestnaný a navrhovateľka pritom býva s matkou, ktorej mesačný príjem je 700 Eur netto, čo súd nezohľadnil. Poukázal na to, že bol nezamestnaný od 10.1.2022 a jeho príjem od 1.3.2021 do 31.12.2021 bol vo výške 6920 Eur ročne, teda mesačne 769 Eur. Žije sám v spoločnej domácnosti s rodičmi a mladšou sestrou a 180 Eur spláca pôžičku (10.000 Eur), 25 Eur životnú poisťku, 18 Eur internet, 12 Eur TV a satelit, 37 Eur mobil, strava 100 Eur, oblečenie 30 Eur mesačne, obuv 20 Eur, hygiena 10 Eur, lieky, vitamíny, 10 Eur na krvný tlak a prispieva rodičom na nájom a chod domácnosti sumou 150 Eur. Navrhovateľka pritom poberala dávky v hmotnej núdzi vo výške 427 Eur mesačne. Zdôraznil, že súd nezohľadnil dĺžku manželského spolužitia, vzájomného sa správania oboch manželov a starostlivosť oboch manželov o výchovu detí a tiež príčiny, pre ktoré manželia neplnia vzájomnú vyživovaciu povinnosť dobrovoľne. Manželstvo bolo uzavreté 18.7.2020, trvalo len do 12.4.2022, bolo veľmi krátke, nefunkčné a v roku 2021 odišla navrhovateľka zo spoločnej domácnosti. Tieto okolnosti súd prvej inštancie nezohľadnil a nezohľadnil ani postoj každého z manželov k manželstvu a jeho účasť na zabezpečovaní potrieb spoločnej rodiny. Pokiaľ ide o rozsah vyživovacej povinnosti, nemožno základné východisko, ktorým je rovnaká životná úroveň manželov, pojať ako mechanickú rovnosť, teda rovnaké množstvo finančných prostriedkov u oboch manželov, ale je potrebné zhodnotiť aj prácu vykonávanú povinným manželom, od ktorého sa výživné požaduje. Túto skutočnosť súd prvej inštancie nebral v tomto prípade do úvahy, preto rozsudok považuje za arbitrárny.

6. K podanému odvolaniu sa vyjadrila navrhovateľka, ktorá žiadala rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Poukázala na to, že tvrdenia uvedené v odvolaní sa nezakladajú na pravde, keďže ich spolužitie trvalo dlhšie a v tejto súvislosti poukázala na to, že maloletá dcéra I. sa narodila už 3.7.2019, teda ešte pred uzavretím manželstva. Spochybnila aj tvrdenia povinného o tom, ako zabezpečoval chod spoločnej domácnosti, keďže ona bola v čase, keď žili v spoločnej domácnosti vystavená vulgárnym nadávkam a vyhrážaniu, čo malo negatívny vplyv nielen na navrhovateľku, ale aj na maloleté deti. Povinný ju prinútil bývať v spoločnej domácnosti v rodinnom dome jeho rodičov, do ktorého si následne priviedol milenkku, ktorá s nimi žila pod jednou strechou. Povinný jej odoberal peňažné prostriedky vo forme rodičovského príspevku, v dome nebola ani kanalizácia, WC a keby jej nevypomáhala matka a krstná matka, tak by mala problém s výživou maloletých detí. Okrem toho mala zakázané kontaktovať svojich príbuzných, pôžička 10.000 Eur, na splácaní ktorej sa povinný odvoláva, je bezpredmetná, keďže za túto sumu zakúpil osobné motorové vozidlo, ktoré využíva len pre seba a namiesto toho, aby sa staral o rodinu prispieval finančne svojej sestre a splácal dlhy svojich rodičov. Námietky povinného o plnení si vyživovacej povinnosti vo výške 80 Eur sú nedôvodné, keďže pokiaľ by jej nepomáhala rodina, z tejto sumy by nemohla zabezpečiť riadnu výživu maloletých detí. Bývalý manžel mal ľahkomyselný postoj k manželstvu, vyšťval navrhovateľku spolu s deťmi zo spoločnej domácnosti, aby tam mohol žiť s milenkou, ktorá je vo vysokom stupni tehotenstva. Naopak, namiesto toho, aby riadne finančne podporoval manželku a maloleté deti, podporoval svoju milenkku, resp. svojich rodičov. Taktiež jej povedal, že sa bude vyhýbať práci u zamestnávateľa, ktorý vykazuje riadnu výšku zárobku, lebo chce platiť výživné pre maloleté deti len v minimálnej miere.

7. K podanému vyjadreniu sa opätovne vyjadril povinný, ktorý spochybnil pravdivosť tvrdení manželky o tom, že žil s milenkou, poukázal na jej psychické problémy, podával podnety na ÚPSVaR, lebo sa bál o maloleté deti a v konaní o rozvod manželstva riadne zdokladoval finančné prostriedky, ktoré poukázal

navrhovateľke pre maloleté deti. Poukázal na to, že jeho príjem od 15.2.2022 je mesačne len 507,11 Eur. Tvrdenia o tom, že sa vzdal príjmu považuje za irelevantné, čoskoro sa stane otcom tretieho dieťaťa, preto je absurdné, aby si sám vedome znižoval príjem, keď mu vzniknú nové náklady. Automobil, za ktorý spláca úver, používa na cestu do zamestnania a späť. Poukázal na to, že v čase podania návrhu nežila navrhovateľka s odporcom v spoločnej domácnosti, čím nebola splnená hmotnoprávna podmienka pre priznanie výživného a do času, kým žili v spoločnej domácnosti uspokojoval potreby rodiny. Navrhovateľka si uplatňuje nárok za obdobie, kedy s ním nežila v spoločnej domácnosti. Súd nezohľadnil dĺžku manželského spolužitia a priznané manželské výživné je v rozpore s dobrými mravmi. Taktiež nezohľadnil, že navrhovateľka mala nárok na rodičovský príspevok na obidve deti po 380 Eur mesačne.

8. K replike povinného sa vyjadrila v duplike navrhovateľka, ktorá žiadala rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Zdôraznila, že dôvodom jej odchodu zo spoločnej domácnosti bola skutočnosť, že počas trvania manželstva odporca nadviazal známosť s inou ženou a mal takú predstavu, aby navrhovateľka spolu s deťmi žili v rodinnom dome rodičov odporcu spolu s jeho milenkou. Odporca nezabezpečil riadne podmienky ani na výchovu a výživu maloletých detí, lebo stále finančné problémy v dome rodičov sa rozhodol riešiť tak, že navrhovateľka mala chodiť požívať finančné prostriedky od svojich príbuzných, s ktorými by následne nakladal povinný, hradil dlžby svojich rodičov a prispieval na výdavky svojej sestry. O finančných problémoch v rodine povinného svedčí aj skutočnosť, že nehnuteľnosti vo vlastníctve otca odporcu sú zaťažené zriadením exekučného záložného práva od roku 2017. Vo svojom vyjadrení odporca potvrdil správnosť záverov o tom, že sa úmyselne zbavil výhodnejšieho zamestnania a odišiel pracovať od zamestnávateľa k novému zamestnávateľovi, kde má podľa jeho tvrdenia príjem 507 Eur. Kým žila s povinným v spoločnej domácnosti, tak jej odporca zobral rodičovský príspevok a tento používal na úhradu dlhov svojich rodičov a podporu svojej sestry. Matka navrhovateľky nemala vyživovaciu povinnosť voči navrhovateľke, túto mal odporca, a preto nemôže poukazovať na príjem jej matky. Navyiac jej matka platila jej výdavky a výdavky maloletých detí, lebo odporca zanedbával túto povinnosť a neplatil výživné ani na maloleté deti od 12. októbra 2021 do 6. decembra 2021.

9. Podľa ust. § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

10. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutých výrokoch aj s konaním, ktoré mu predchádzalo, a prejednal odvolanie povinného ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 65 až § 66 CMP v spojení s ust. § 385 ods. 1 CSP a § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutkový stav, následne ho správne vyhodnotil vo vzťahu k uplatnenému nároku, posúdil ho podľa správnych ustanovení Zákona o rodine, dôkazy vyhodnotil jednotlivo a v ich súhrne, pričom v podstate starostlivo prihliadal na všetko, čo vyšlo v konaní najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci konania.

11. Správne vyhodnotil súd prvej inštancie dôvodnosť uplatneného nároku zo strany navrhovateľky na priznanie výživného vo výške 100 Eur od podania návrhu 8.12.2021-12.4.2022 (právoplatnosť rozsudku o rozvode manželstva). Vecne správne vyhodnotil životnú úroveň oboch účastníkov konania v odôvodnení rozhodnutia s tým, že sa kvalifikovane vysporiadal aj s uplatnenými výdavkami zo strany povinného, príjmovými, majetkovými a zárobkovými pomermi oboch účastníkov konania a následne správne uzavrel, že priznané výživné za obdobie od 8.12.2021 do 12.4.2022 je spôsobilé na dostatočné zvýšenie životnej úrovne navrhovateľky na úroveň povinného za uplatnené obdobie.

12. Správne postupoval súd prvej inštancie, ak vzhľadom k zisteným skutočnostiam uzavrel, že určujúcim momentom pre ustálenie príjmových pomerov povinného je jeho potencionálny príjem, ktorý predstavoval sumu 760 Eur mesačne pred ukončením pôvodného zamestnania, dôvody ukončenia ktorého napriek rozsiahlemu odvolaniu a replike povinný náležitým spôsobom nespochybnil. Právne obsolentná je odvolacia námietka povinného o nenaplnení hmotnoprávnej podmienky pre priznanie manželského výživného, keďže manželia za obdobie, za ktoré bolo manželské výživné priznané, nežili v spoločnej domácnosti. Vyživovacia povinnosť medzi manželmi totiž vzniká uzavretím manželstva a zaniká rozvodom alebo smrťou jedného z manželov, prípadne vyhlásením manželstva za neplatné, zásadne teda trvá počas trvania manželstva bez ohľadu na to, či manželia spolu žijú alebo nie a vyžaduje

sa, aby mali rovnakú životnú úroveň. Samotná skutočnosť, že účastníci konania nežili v rozhodnom období (8.12.2021 – 12.4.2022) v spoločnej domácnosti nie je dôvodom pre zánik vyživovacej povinnosti, keďže jediným diskvalifikačným momentom pri posudzovaní predmetného nároku je rozpor s dobrými mravmi, podľa ktorého by výživné nebolo možné priznať. V predmetnom prípade výsledky skutkových zistení súdu prvej inštancie nasvedčujú skôr morálne pochybenie povinného, ktorý za trvania manželstva nadviazal mimomanželskú známosť, čo malo byť podľa tvrdení navrhovateľky dôvodom opustenia spoločnej domácnosti z jej strany. Navyše súd prihliada aj na starostlivosť manžela o maloleté deti pochádzajúce z manželstva. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje, že pokiaľ sa týka pomeru iných vyživovacích povinností k vyživovacej povinnosti manželov, možno konštatovať, že má v systéme vyživovacích povinností takmer prioritné postavenie. Ani priznané výživné za uplatňované obdobie vo výške 100 Eur mesačne neznamena narušenie princípu tzv. mechanickej rovnosti, keďže ani po pripočítaní priznaného manželského výživného sa v príjmových pomeroch oboch účastníkov konania nejednalo o mechanickú rovnosť. Vzhľadom k vyššie uvedenému preto odvolací súd uzatvára, že sa odvolacie námietky povinného javia skutkovo a právne irelevantné a nespôsobilé na zmenu záveru o vecnej správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie, preto s poukazom na ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

13. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 vety druhej CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).